

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
ใบงาน กรณีศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ใบงาน
กรณีศึกษา เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ณ วันที่ 1 มกราคม 25x1 บริษัทซื้อเครื่องจักรจากต่างประเทศในราคา 1 ล้านบาท โดยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรดังกล่าวดังนี้

- ค่าภาษีนำเข้า 20,000 บาท (บริษัทขอคืนภาษีได้ 50%)
- ค่าขนส่ง 5,000 บาท
- ค่าติดตั้ง 10,000 บาท
- ค่าประกอบ 8,000 บาท
- ค่าทดสอบ 50,000 บาท โดยสินค้าตัวอย่างที่ออกจากกระบวนการทดสอบแล้วนำไปขายได้มูลค่า

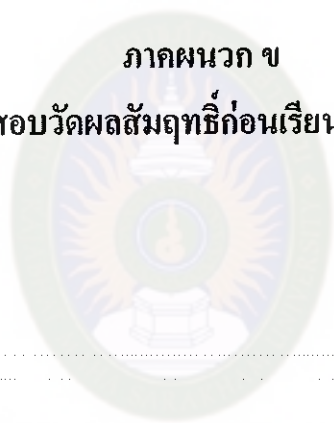
5,000 บาท

- ค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตดำเนินการ และเปิดสถานประกอบการ 800,000 บาท
- ประมาณการอายุการใช้งาน 10 ปี และราคาซาก 10,000 บาท บริษัทคิดค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรง
- X1-x3 ค่าซากและอายุใช้งานเท่าเดิม
- ปี x4 ตีราคาเพิ่มเป็น 1.19 ล้านบาท โดยประมาณอายุใช้งานคงเหลือเท่ากับ 5 ปี ไม่มีมูลค่าซาก

ให้ทำ

- ก. ให้คำนวณราคาทุนเริ่มแรก
- ข. บันทึกค่าเสื่อมราคาปี x2
- ค. ให้หาค่าเสื่อมราคาสะสมของปี x3
- ง. ให้บันทึกการตีราคาทรัพย์สินของปี x4 โดยใช้วิธีปรับปรุงที่ปรับตามสัดส่วน
- จ. ให้คำนวณค่าเสื่อมราคาปี x4

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชา สัมมนาการบัญชีและการเงิน
สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ให้นักศึกษาทำข้อสอบดังต่อไปนี้ ครบทุกข้อ (10 คะแนน)

1. บริษัทซื้อที่ดินอย่างไร
 - บริษัทซื้อที่ดิน จ่ายครั้งแรก 75% เดือน มีนาคม จำนวน 75 บาท
 - จ่ายดอกเบี้ย 20 บาท เดือน มิถุนายน
2. อยากทราบว่าเวลาที่บริษัทซื้อของตามจำนวนที่ผู้ขายกำหนดไว้แล้วจะมีการแถมของให้เช่นซื้อแอร์ครบ 7 เครื่องแล้วแถมโทรทัศน์ 1 เครื่อง (ระบุในใบกำกับภาษีว่าแถมโทรทัศน์ 1 เครื่อง) ไม่ทราบว่าโทรทัศน์ที่ได้แถมจะต้องรับรู้เป็นรายได้หรือสินทรัพย์
3. บริษัทสร้างอาคารซึ่งมีพื้นที่บางส่วนได้สร้างเสร็จแล้วและให้บุคคลภายนอกเช่าแล้ว ในขณะที่เดียวกันมีบางส่วนที่ยังสร้างไม่เสร็จซึ่งจะแล้วเสร็จอีก 2 ปี บริษัทจะคิดค่าเสื่อมราคาของพื้นที่ทั้งสองส่วนที่สร้างเสร็จไม่พร้อมกันอย่างไรแยกคิดตามพื้นที่หรือนำมาคิดรวมกันและ ระยะเวลาการคิดค่าเสื่อมจะสิ้นสุดพร้อมกันหรือไม่
4. ซื้อที่ดินแปลงหนึ่งเพื่อใช้ในการก่อสร้างโรงงานในอนาคต กิจการจ่ายเงินสดเป็นค่าที่ดิน จำนวน 2,000,000 บาท และจ่ายค่านายหน้าอีกจำนวน 52,000 บาท ค่าภาษีจำนวน 16,000 บาท นอกจากนี้กิจการยังต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในการปรับหน้าดิน กำจัดต้นไม้ที่อยู่ในดินนั้นเป็นเงิน 23,000 บาท โดยกิจการสามารถขายต้นไม้และเศษวัสดุอื่นที่ได้จากการปรับหน้าดินได้เป็นเงิน 6,000 บาท พร้อมทำการสร้างถนนทางหลวงเข้าถึงที่ดิน จำนวน 45,000 บาท
5. กิจการตัดสินใจที่จะเปลี่ยนหลังอาคารจากหลังคากระเบื้องเป็นหลังคาพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อประหยัดค่าไฟฟ้าในอนาคต หลังคากระเบื้องที่รื้อออกตามมีราคาตามบัญชี 110,000 บาท ส่วนหลังคาพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งใหม่มีต้นทุน 590,000 บาท นอกจากนี้กิจการยังได้ทำสีอาคารใหม่ทั้งอาคารเสียเงินไปทั้งสิ้น 144,000 บาท กิจการมีแผนการว่าจะทำสีอาคารครั้งใหม่ในอีก 3 ปีข้างหน้า

ภาคผนวก ค
โครงการของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

โครงการ
เรื่อง ศึกษาการล้มละลายของบริษัท เอรอน
วิชา สัมมนาการบัญชีและการเงิน

หัวข้อเรื่อง

ศึกษาการล้มละลายของบริษัท เอรอน ที่มีผลกระทบต่อมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการทุจริตทางด้านการบัญชี
2. เพื่อศึกษาหาสาเหตุที่เกิดข้อผิดพลาด และการจัดทำบัญชีที่ไม่ถูกต้อง
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของบริษัทที่มีต่อมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีมากขึ้น
2. สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในรายวิชานี้ได้เป็นอย่างดี
3. ทำให้ทราบถึงการทุจริตทางด้านการบัญชีที่เกิดขึ้น

ผลงานที่ได้รับ

การนำเสนอผลงานโดย Power point เพื่อให้เพื่อนในห้องได้ทำความเข้าใจและสามารถนำมาอภิปรายกันภายในห้องเรียนได้ เพื่อเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ

สรุปการทำงานโครงการ

ทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความสามัคคีและ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งได้ความรู้ในเรื่องของมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยมากขึ้น สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดทำในครั้งนี้ ทำให้ได้ความรู้ และมีการอภิปรายกันภายในห้องเรียน ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้น

กรณีศึกษาบริษัท เอนรอน

ประวัติบริษัทเอนรอน

- บริษัทก่อตั้งในปี ค.ศ. 1985 หรือประมาณพ.ศ. 2529 จากความร่วมมือกิจกรรมท่อก๊าซ 2 แห่ง คือ InterNorth กับ Houston Nature Gas และล้มละลายในปลายปี ค.ศ. 2001 หรือช่วงเดือนธันวาคม 2544 รวมอายุองค์การ 15 ปี
- บริษัทดำเนินธุรกิจหลักด้าน การค้าพลังงาน คือ ก๊าซธรรมชาติ และไฟฟ้า
- ผู้ก่อตั้งบริษัท คือ Kenneth Lay ซึ่งเป็นนักบริหาร จบการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านเศรษฐศาสตร์
- ผู้ดูแลบริหาร คือ นาย Jeffrey Skilling

ประวัติบริษัทเอนรอน (ต่อ)

- บริษัทเอนรอนมีโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าทั่วโลก
- บริษัทเอนรอนมีพนักงานทั้งหมด 20,600 คน ทำงานอยู่ที่ประเทศต่างๆรวม 40 ประเทศ
- บริษัทเอนรอนมีนิติบุคคลอยู่ในเครื่องประมาณ 2,800 แห่ง ในจำนวนนี้ 874 แห่ง ได้จดทะเบียนในต่างประเทศและว่า 600 แห่งได้จดทะเบียนที่ Grand Cayman Island
- บริษัทเอนรอนจัดเป็นบริษัทที่ใหญ่อันดับ 7 ของประเทศ และอันดับ 16 ของโลก
- บริษัทเอนรอนจัดเป็นบริษัทล้มละลายที่ใหญ่เป็นลำดับ 1 ของประเทศ

ลำดับเหตุการณ์ของเอนรอน

- กรกฎาคม 1985
- Houston Natural Gas แห่งมลรัฐเท็กซัส ความกิจการกับ InterNorth บริษัทแก๊สธรรมชาติแห่ง เมืองโอมาฮา มลรัฐเนบราสก้า โดยมีนาย Kenneth Lay เป็นผู้ร่วมก่อตั้งและดำรงตำแหน่งประธานบริษัท คนแรกของบริษัทเอนรอน ซึ่งทำธุรกิจด้านการค้าส่งแก๊สธรรมชาติระหว่างรัฐ

• ลำดับเหตุการณ์ของเอนรอน (ต่อ)

- 1989
- บริษัทเอนรอนได้เปลี่ยนจากผู้จัดตั้งแก่ธรรมชาติมาเป็นผู้ค้าแก่ธรรมชาติ โดยการซื้อมาขายไปและได้ชื่อว่าเป็นบริษัทผู้ค้าแก่ธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดในทวีปอเมริกาเหนือและเครือจักรภพอังกฤษ
- บริษัทเอนรอนได้ขยายธุรกิจไปเป็นผู้ค้าและจัดตั้งแก่ธรรมชาติไฟฟ้า สินค้าโภคภัณฑ์ ให้แก่ลูกค้าทั่วโลก รวมถึงการให้บริการคำปรึกษาทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง การگردด้าน Internet ความเร็วสูง และเป็นบริษัท E-commerce ใ้บริการแก่ลูกค้าผ่านทาง website

- 1993
- บริษัทเอนรอนร่วมกับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย (CalPERS) จัดตั้ง Joint Energy Development Investment (JEDI) เพื่อลงทุนในหุ้นกลุ่มพลังงาน และซื้อโรงงานผลิตไฟฟ้า
- บริษัทเอนรอนได้ทำการค้าในหุ้นกลุ่มพลังงาน และเริ่มซื้อ โรงผลิตไฟฟ้าทั่วโลก แต่ก็เกิดผลขาดทุน มหาศาล
- บริษัทเอนรอนได้ทำรายการร่วมทุนกับ CalPERS ใน JEDI ประมาณ \$400 ล้าน

• 1997

- นาย Andrew Fastow ผู้ดำรงตำแหน่ง Chief Financial Officer (CFO) ได้ทำทุจริตทางบัญชี และแต่งตัวเลขในงบการเงิน เพื่อปั่นราคาหุ้น
- กุมภาพันธ์ 2001
- นาย Skilling เข้ามารับตำแหน่ง CEO และประธานบริษัทเอนรอน
- 14 สิงหาคม 2001
- นาย Skilling ได้ขอลาออกจากบริษัทเอนรอน
- นาย Kenneth Lay ได้กลับเข้ามาดำรงตำแหน่งประธานบริษัทเอนรอน

• 12 ตุลาคม 2001

- ที่ปรึกษากฎหมายของสำนักงานสอบบัญชี Anderson ผู้สอบบัญชีและรับรองงบการเงินของ บริษัทเอนรอน ได้แนะนำให้พนักงานที่ตรวจสอบบัญชีของบริษัทเอนรอนทำลายเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริษัท เอนรอน ให้คงเหลือไว้เฉพาะที่จำเป็น
- David Duncan ผู้สอบบัญชีของ Anderson ได้ทำลายเอกสารและบจดหมายโต้ตอบทาง E-mail ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเอนรอน เนื่องจากตรวจสอบบัญชีครั้งสุดท้ายพบว่าได้เกิดความผิดพลาดขึ้นมาตั้งแต่ปี 1997 เนื่องจากบริษัทเอนรอนไม่ได้นำหุ้นส่วน Chewco ซึ่งเป็นหนึ่งในบริษัทผลเฉพาะกิจที่เกี่ยวข้อง กับบริษัทเอนรอน มาจัดทำงบการเงินรวม

- 15 ตุลาคม 2001
 - V&E ผู้เคยให้คำปรึกษาแก่บริษัทเอนรอน เกี่ยวกับการโอนสินทรัพย์ระหว่างเอนรอนกับ นิติบุคคลเฉพาะกิจที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเอนรอน ได้จัดทำรายงานส่งให้นาย Lay ว่า การปฏิบัติทางบัญชี ดังกล่าวนั้น "aggressive" แต่ไม่ได้มีการกระทำผิดข้อบังคับใด ๆ
- 16 ตุลาคม 2001
 - งบการเงินไตรมาส 3 ของบริษัทเอนรอน ได้แสดงผลขาดทุนจำนวน \$618 ล้าน (จากที่เคยแสดงกำไรจำนวน \$292 ล้าน ในไตรมาสเดียวกันของปีก่อน) เนื่องจากการแก้ไขข้อผิดพลาด ในการนำ Chewco เข้ามาพิจารณาในการจัดทำงบการเงินรวม

- 22 ตุลาคม 2001
 - US SEC ได้มีคำสั่งฟ้องบริษัทเอนรอนถึงความไม่โปร่งใสที่จะเกิด Conflict of Interests ในการบริหารและการบันทึกบัญชี
- 24 ตุลาคม 2001
 - นาย Andrew Fastow ถูกไล่ออกพฤศจิกายน 2001
 - คณะของนาย McLucus ได้จัดทำและส่งรายงานให้แก่อัยการเอนรอน แสดงถึงความผิดพลาด และข้อเท็จจริงทางบัญชีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันทำให้ผลกำไรของบริษัทเอนรอนแสดงตัวเลขสูงเกินไป และ ในทางกลับกัน หนี้สินของบริษัทเอนรอนก็แสดงตัวเลขต่ำเกินไป

- 8 พฤศจิกายน 2001
 - นาย McLucus ได้ให้ความช่วยเหลือแก่บริษัทเอนรอนในการวางแผนถึงแผนการล้มละลาย เพื่อแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวว่า ตัวเลขในงบการเงินนับตั้งแต่ปี 1997 เป็นต้นมานั้น ไม่สามารถ เชื่อถือได้ อีกต่อไป เนื่องจากกำไรรวมทั้งสิ้นสูงไปประมาณ \$586 ล้าน
 - บริษัทเอนรอนได้ออกมาประกาศว่าทางบริษัทกำลังจะควบรวมกิจการกับ Dynergy ซึ่งเป็น บริษัทคู่แข่ง อันจะทำให้บริษัทได้รับหุ้นจำนวนกว่า \$8000 ล้าน
- 29 พฤศจิกายน 2001
 - US SEC ได้สั่งให้ขยายผลการสอบสวน โดยให้ครอบคลุมไปถึงสำนักกฎหมายบัญชี Anderson
 - บริษัทเอนรอนปรับตัวอีก เหลือไม่ถึง \$4

- 30 พฤศจิกายน 2001
 - Dynergy ได้ประกาศยกเลิกการรวมกิจการกับบริษัทเอนรอน โดยให้เหตุผลว่าบริษัทเอนรอนได้ ปกปิดข้อเท็จจริงบางประการที่ Dynergy ไม่เคยทราบมาก่อน
 - ราคาหุ้นของบริษัทเอนรอนลดลงต่ำกว่า \$1
- 2 ธันวาคม 2001
 - บริษัทเอนรอนได้ยื่นขอความคุ้มครองจากศาลล้มละลาย ตาม มาตรา 11
 - ราคาหุ้นของบริษัทเอนรอนลดลงอยู่ที่ประมาณ \$0.26

- Justice Department และสภาคองเกรส ได้ตั้งกรรมการสอบ เพื่อทำการสอบสวนทางอาญา กับผู้บริหารและอดีตผู้บริหารของบริษัทเอนรอน รวมทั้งผู้บริหารและผู้สอบบัญชีของ Anderson
- นาย Lay ได้ลาออกจากตำแหน่งประธานบริษัทเอนรอน
- ผู้สอบบัญชีของ Anderson ยอมรับว่าได้ทำลายเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การสอบบัญชี และ หลักฐานการคิดค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชีบริษัทเอนรอน
- บริษัทเอนรอนถูกฟ้องร้องมากกว่า 90 คดี

- ปัญหาและสาเหตุของหายนะเอนรอน
- ปัญหาพื้นฐานของเอนรอนนั้นเกิดจาก การปกปิดและตกแต่งตัวเลขทางบัญชี ทำให้สาธารณชนเข้าใจผิดถึงฐานะการเงินที่แท้จริงของบริษัท ทั้งตัวเลขรายได้ กำไร และหนี้สินจำนวนมากมายที่เอนรอนได้ก่อไว้ ซึ่งโยงไปถึงคำถามในประเด็นที่เกี่ยวกับมาตรฐานระบบบัญชี จรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ตลอดจนจริยธรรมของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารของบริษัท รวมทั้งความบกพร่องของกฎเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติที่ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งหอยจะสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางบัญชีที่กำหนด โดยมีกรู้เห็นเป็นใจถึงหลายฝ่ายในการปกปิดตัวเลขทางบัญชี ทั้งจากผู้บริหารบัญชี บริษัท ผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอก และผู้บริหารของเอนรอนเอง ทั้งนี้การอ้างฐานะทางการเงินที่แท้จริงของเอนรอนนั้น ได้กระทำผ่านนิติบุคคลจัดตั้ง ที่เรียกว่า นิติบุคคลเฉพาะ (Special Purpose Entities : SPE) ดังนั้นตัวเลขการกู้ยืมเงินหรือการก่อหนี้จำนวนมากมาย และผลขาดทุนของเอนรอน จะถูกโอนถ่ายออกจากงบการเงินของเอนรอนไปยังนิติบุคคลเหล่านี้

• 2. การขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ของการควมบทบาทผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระภายนอกและบทบาทการเป็นที่ปรึกษาต่างๆ ทั้งด้านการเงิน การบัญชี ฯลฯ ในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้เพราะบริษัทเอนรอนได้ว่าจ้าง Arthur Andersen ให้เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอก ซึ่งในขณะเดียวกัน Arthur Andersen ก็เป็นที่ปรึกษาการเงินภายในให้กับเอนรอนควบคู่ไปด้วย ทั้งนี้ตามข้อบังคับทางกฎหมายในสหรัฐไม่ได้มีการห้ามไว้ อย่างไรก็ตาม กรณีของเอนรอนได้นำไปสู่การพิจารณาบททวนประเด็นเกี่ยวกับบทบาทที่ซ้ำซ้อนเหล่านี้ ซึ่งขณะนั้นหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในสหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวงการธุรกิจผู้ตรวจสอบบัญชี กำลังสรุปหามาตรการแก้ไขอยู่

3. กรณีเอนรอน ไม่เพียงได้สร้างความเสี่ยงหายโดยตรงกับตัวองค์กรและผู้ถือหุ้นของบริษัท ตลอดจนพนักงานจำนวนมากที่ต้องคงงาน แล่ยังได้สร้างความเสียหายต่อเงินออมของพนักงานที่ได้สะสมไว้ในกองทุนบำนาญของพนักงานบริษัทเอนรอน เนื่องจากกว่า 60% ของจำนวนเงินในกองทุนดังกล่าว ได้ไปลงทุนในหุ้นของเอนรอน ดังนั้น เมื่อบริษัทล้มละลาย พนักงานเหล่านี้ก็พลอยสูญเสียเงินออมส่วนนี้ไปด้วย กรณีของเอนรอนจึงได้ก่อให้เกิดอีกประเด็นปัญหาความมา เกี่ยวกับการกระจายความเสี่ยงของการลงทุนในตลาดหุ้นของกองทุนบำนาญ เนื่องจากในสหรัฐยังมีบริษัทอีกเป็นจำนวนมากที่กองทุนบำนาญของพนักงานนำเงินไปลงทุนในหุ้นของบริษัทตนเอง ซึ่งขณะนี้หน่วยงานในสหรัฐ กำลังมีการทบทวนเพื่อวางกฎเกณฑ์หรือแนวทางที่

4. การขาดความรับผิดชอบและถือเอาประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นใหญ่ของผู้บริหารเอนรอน ที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความหายนะในครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการรับหุ้นเอนรอนในตลาดด้วยการแสดงผลประกอบการที่บิดเบือน ทำให้ผู้บริหารเอนรอนได้รับกำไรมหาศาลจากการขายหุ้นก่อนที่ความจริงเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของบริษัทจะปรากฏในเวลาต่อมา ในขณะที่ประชาชนมากมายที่ได้ซื้อหุ้นเอนรอนไว้ต้องประสบกับการขาดทุน เมื่อหุ้นเอนรอนดิ่งลงจนแทบไม่มีราคา นอกจากนี้ ก่อนหน้าที่จะเกิดเหตุการณ์วิกฤตเอนรอนไม่นาน ผู้บริหารเอนรอนยังได้อนุมัติการจ่ายโบนัสจำนวนมหาศาลให้กับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของเอนรอนด้วยกันเองซึ่งไม่มีเกินเป็นมูลค่าสูงถึง 105 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

5. เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามแบบบัญญัติที่ว่า “เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ” บริษัททำผิดมาตรฐานการบัญชีสหรัฐอเมริกา โดยไม่นำเอาบริษัทย่อยที่สำคัญ 3 แห่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานเฉพาะกิจ (Special Purpose Entity : SPE) มารวมไว้ในงบการเงินรวม เนื่องจากสำคัญผิด เข้าใจว่าเป็นหน่วยกิจการที่เป็นอิสระจากบริษัท โดยใช้หลัก “รูปแบบสำคัญกว่าเนื้อหา” นอกจากนี้ความล้มเหลวของบริษัทไม่ได้มีเพียงสาเหตุเดียวหรือเกิดจากบุคคลเพียงคนเดียว แต่มาจากสาเหตุที่ซับซ้อนและหลากหลายแต่จุดสำคัญอยู่ที่ความหมายดังนี้

2 ความโลภและระบบความโลภให้รางวัลตอบแทนกับบุคคล ความปริมาณงานและหากำไรทำให้คนสนใจรายได้ “earning” มากกว่า และเกิดการแก่งแย่งชิงดีกัน

3 การจัดการความเสี่ยงและการควบคุมที่ไม่ดี

- ใช้เงินลงทุนในแต่ละโครงการสูง โดยไม่มีความรู้หรือศึกษาความเป็นไปได้ เช่น กรณีโครงการ Dabhol ฯ ในอินเดียที่ไม่เข้าอรรถาพที่นี้ และการเมืองของอินเดีย

- 4 การตรวจสอบภายในแบบคิวเคิน
- 5 ความไม่มีประสิทธิภาพของคณะกรรมการบริหารบริษัท
- 6 ความล้มเหลวของการตรวจสอบภายนอก
- 7 ความโลภของธนาคาร (Greedy bankers) -- เห็นแก่ประโยชน์ของ bank โดยไม่มีการตรวจสอบฐานะการเงินของลูกค้าอย่างแท้จริง

• ผลกระทบจากการล้มละลาย

- 1 ทำให้พนักงานเอนรอนทั่วโลกกว่า 27.000 คนต้องตกงาน และทำให้เงินออมพนักงานในรูปเงินกองทุนบำนาญที่ลงทุนด้วยการซื้อหุ้นเอนรอนต้องรับความเสียหายไปด้วย
- 2 ทำให้บริษัทเอนรอน เกิดผลขาดทุนและมีหนี้สินจำนวนมาก
- 3 ทำให้ไม่เป็นที่ต้องการของวงการค้าพลังงาน
- 4 นาย Andrew Fastow ผู้บริหารสูงสุดทางด้านการเงินของบริษัทถูกไล่ออก

- 5 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ต่อระบบการกำกับดูแลรวมทั้งกลุ่มรัฐที่เรียกกรองผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเอกชนแสดงว่าวงการเงินของบริษัทเป็นความจริง
- 6 ประธานบริษัท (Kenneth Lay) และ CEO (Jeffrey skilling) ถูกฟ้องร้องในข้อหาสั้นคลอนความมั่นคงถือโกงคดโกงบัญชีบริษัทแจ้งผลประกอบการ ความเท็จต่อสาธารณชน ทำให้บริษัทประสบความล้มเหลวแล้วถูกคัดสินให้จำคุกตลอดชีวิต
- 7 ทำให้เกิดการขาดความเชื่อถือในระบบการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา

• วิธีแก้ไข

- 1 ควรมีมาตรฐานการบัญชีมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่อง เนื่องจากมาตรฐานที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจะบอกแนวทางปฏิบัติอย่างกว้างๆ ซึ่งบางครั้งยากในการตีความเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะ หรืออาจมีความเข้าใจในมาตรฐานไม่ตรงกันก็ได้
- 2 ควรเขียนในการปฏิบัติทางการบัญชี ควรมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจได้ง่าย
- 3 ควรมีมาตรฐานการบัญชีที่เข้มงวด มีทางเลือกปฏิบัติไม่มากนัก
- 4 กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินมากขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อผู้ใช้
- 5 บทบาทของหน่วยงานบัญชีควรยึดหลักเนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ

- 6 เพิ่มขีดความสามารถของผู้ตอบบัญชี ในการพิจารณาวิธีการทางที่ บริษัทเลือกใช้มีความเหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจ และมีการเปิดเผยข้อมูลเพียงพอหรือไม่
- 7 ให้ความรู้แก่ผู้ใช้งบการเงิน เช่น นักลงทุน เพื่อให้นักลงทุนเข้าใจว่าทางเลือกการทางบัญชีมีผลกระทบต่อความเกี่ยวข้องของข้อมูล ในการตัดสินใจอย่างไร ซึ่งอาจทำให้รายงานการเงินบิดเบือนข้อมูล

- 8 ควรมีกรรมการตรวจสอบดูแลเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้บริหาร ให้ผู้บริหารมีจริยธรรมในการเสนอข้อมูลในรายงานการเงินอย่างถูกต้อง ความลักษณะของกิจการที่แท้จริง เพื่อให้ประชาชนคือผู้ใช้งบการเงินอย่างเต็มที่
- 9 ทบทวนระบบโครงสร้างของอัตราผลตอบแทนที่ให้กับผู้บริหาร เนื่องจากระบบการจ่ายผลตอบแทนจากผลกำไรอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารคดโกงงบการเงินได้

• **มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง**

- 1 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 เรื่องการนำเสนองบการเงิน
- บริษัทเอนรอน ได้ฉ้อโกงและนำเสนองบการเงินที่ไม่ถูกต้องจึงมีผลกระทบต่อความคิดของผู้ใช้งบการเงินจึงกระทบธุรกิจครั้งนั้นจึงไม่เป็นไปตาม มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 ที่มีประกาศกำหนดไว้ว่า
- งบการเงินต้องแสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานทางการเงิน และกระแสเงินสดของกิจการโดยถูกต้องตามที่ควร การแสดงข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรคือ การเป็นความถี่ที่ตรงของผลกระทบของรายการ เหตุการณ์อื่นๆ และเงื่อนไขต่างๆ ตามคำนิยามและองค์การรับรู้อย่างเหมาะสมที่บริษัท หนึ่งสิน รายได้และค่าใช้จ่าย ที่กำหนดไว้ในแบบทการบัญชี การนำเสนองบการเงินซึ่งได้ถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินและมีการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมให้เหมาะสม มีต่อผู้ใช้งบการเงินนั้นไม่สอดคล้องโดยถูกต้องตามที่ควร

- 2 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์ของพนักงาน
- ผู้บริหารบริษัทเอนรอนได้มีการอนุมัติการจ่ายโบนัสจำนวน มหาศาล ให้เจ้าหน้าที่ระดับสูงในบริษัทเอนรอนด้วยตนเองเพียงไม่กี่คน มูลค่าสูง 105 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ จึงไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 ที่ประกาศกำหนดไว้ว่า
- การะผูกพันจากโครงการส่วนแบ่งกำไรและโครงการ โบนัสเกิดจากการ ให้บริการของพนักงานและ
- ไม่ ่เกี่ยวข้องกับเจ้าของกิจการ ดังนั้น กิจการจะรับรู้ต้นทุนของ โครงการส่วนแบ่งกำไรและโครงการ โบนัสเป็นค่าใช้จ่าย ไม่ใช่การ ใช้จ่ายจาก ไรสุทธิให้กับเจ้าของกิจการ

3 มาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 24 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทเอมรอนไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์กับบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับรายการและเหตุการณ์และยอดคงค้างของรายการ กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่จำเป็นในการทำความเข้าใจถึงผลกระทบต่อความสัมพันธ์ซึ่งไม่เป็นที่ไปตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 ที่ประกาศกำหนดไว้ว่า กิจการต้องเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนที่จะจ่ายให้แก่ผู้บริหารสำคัญของกิจการเป็นขอครวมและแยกประเภทดังต่อไปนี้

- ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน
- ผลประโยชน์หลังออกจากงาน
- ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นๆ
- ผลประโยชน์ของลูกเด็กจ้างงาน
- ผลประโยชน์อื่นใดที่จ่ายโดยบริษัทเป็นกรณี

- ในกรณีที่เกิดการมีรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กิจการต้องเปิดเผยลักษณะ
- ความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับรายการและยอดคง
- รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ที่จำเป็นในการทำความเข้าใจถึงผลกระทบจากความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่อาจมีต่อการเงิน ชื่อกำหนด
- ในการเปิดเผยนี้เป็นรายการที่เพิ่มขึ้นจากข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 16 ซึ่งกำหนดให้เปิดเผยค่าตอบแทนของผู้บริหารสำคัญ โดยกิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้

- - จำนวนเงินของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
- - จำนวนเงินของยอดคงค้าง และ
- - ชื่อกำหนด เงื่อนไข หลักประกัน (ถ้ามี) และลักษณะของสิ่งตอบแทนที่จะใช้ในการชำระยอดคงค้างดังกล่าว และ
- - รายละเอียดของการรับประกันที่ให้อ หรือได้รับ
- - ค่าเผื่อนี่สองที่จะสูญที่เกี่ยวกับจำนวนเงินของยอดคงค้างหนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างงวดที่เกิดขึ้นจากบุคคลหรือ

• แผนกการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

1. หลักความระมัดระวัง

บริษัทเอมรอน ได้มีการบันทึกรายได้สูงเกินไปซึ่งถึงผลกระทบทางการเงินของบริษัทแสดงผลกำไรเกินความเป็นจริง ซึ่งเป็นการขัดแย้งกับแนวความคิดตามแม่บทการบัญชีว่าด้วย “หลักความระมัดระวัง” แม้ว่าตามหลักมาตรฐานการบัญชีการรับรายการสามารถแสดงหนี้สินรายได้ชัดเจนกับแนวทางปฏิบัติ เป็นเรื่องยาก ดังนั้น ในการตีความของเนื้อหารายการ เพื่อทำการรับรายการก็ยังเป็นความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารซึ่งในมุมมองของฝ่ายบริหารที่มีแนวโน้มที่พยายามจะปกปิดหนี้สินไม่ให้นำปรากฏในรายงาน

2. เมื่อหาสาเหตุกว่ารูปแบบวิธีที่เอนรอนจะยึดวิธีปฏิบัติคือ รูปแบบสำคัญกว่าเนื้อหาซึ่งเป็นการจัดแย้งกับหลักแนวความคิดตามแบบทการปรัชญาว่าด้วย “เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ข้อมูลนั้นมีความน่าเชื่อถือ เพราะผู้จัดหางบการเงินตามเนื้อหาในความเป็นจริงทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่ตามรูปแบบทางกฎหมายเท่านั้น เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรายการและเหตุการณ์ทางการบัญชีที่แท้จริง

• หลักธรรมาภิบาล หรือ Good Governance และ ธรรมชาติของ

หลักธรรมาภิบาล หรือ Good Governance เป็นเครื่องมือสำหรับ ผู้บริหารเพื่อทำให้องค์กรก้าวหน้าและมีภาพลักษณ์ (Image) ที่ดีในสายตาของบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางการบริหารที่มที่อยู่บนพื้นฐานของ กลไกที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสามารถสร้างองค์กรที่พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง มีการปรับเปลี่ยน คิด สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์กรให้รับมือกับโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งวิธีที่เอนรอน ได้มีความบกพร่อง ธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายระดับซึ่งรวมถึง จริยธรรมผู้บริหารธรรมาภิบาลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และผู้ตรวจสอบบัญชี

• ผู้บริหารที่ดีควรมีหลักการที่ดีในการบริหารงาน โดยเฉพาะ ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ซึ่งเป็นแนวคิดที่จะทำให้บุคลากรทุกคนเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบการบริหาร จัดการ แทนที่การบริหารรูปแบบเดิมที่สมาชิกขององค์กรปล่อยให้เป็นเรื่องของผู้เ้า ที่ดำเนินการทุกอย่างให้เป็นไปตามความเห็นของคณะผู้บริหารเท่านั้น ดังกรณีศึกษา วิธีที่เอนรอน คงเป็นตัวอย่างที่ดี ในการบริหารงานที่ดีได้ โดยใช้ Good Governance เป็นแนวทาง ซึ่งมีหลัก 6 ประการคือ นิติธรรม การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ประสิทธิภาพ และ มีคุณธรรม เมื่อผู้บริหารมีหลักการของธรรมาภิบาลแล้ว ก็จะทำให้องค์กรมีระบบการควบคุมภายในที่ดี อันจะทำให้มีการเจริญเติบโตอย่าง

• ส่วนธรรมาภิบาลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่สภาวิชาชีพบัญชี ความพระราชบัญญัติสภาวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดไว้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องมีธรรมาภิบาลในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1 ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต
 - 2 ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
 - 3 ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ
- ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ประกอบวิชาชีพบัญชี